

УДК 346.12:613/614

А.О. ОЛЕФІР, Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава
Мудрого»

БЕЗПЕРСПЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ПЕРША ЯКІСТЬ СУЧАСНОЇ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

Ключові слова: державні закупівлі, конкурсні торги, господарсько-правова політика, публічні інтереси, державне регулювання економіки

Державні закупівлі є невід'ємним елементом сучасних господарсько-правових систем, навіть при побіжному огляді вони постають інструментом вирішення значущих завдань соціального та економічного планів. У ситуації, коли держава бере на себе позитивні зобов'язання перед громадянським суспільством, в умовах незначної частки державної власності в економіці України [1, с.9], саме за допомогою конкурсних торгів, коли на демократичній та конкурентній основі проводиться відбір контрагентів, можуть бути забезпечені публічні потреби в товарах, роботах і послугах. Ці ознаки господарсько-правової політики мають першочергове значення та виступають індикаторами стану правопорядку в цій сфері.

Практичні проблеми закупівель, як складової системи вітчизняної господарсько-правової політики, на науковому рівні не досліджувалися. Науковці-господарники розглядають закупівлі на рівні навчальної літератури або в контексті наукового осмислення суміжних питань побіжно, переважно в аспекті господарсько-договірних відносин і державного регулювання економіки. Це стосується напрацювань Н.Я. Борсук, О.М. Вінник, І.В. Влялько, В.П. Жушмана, А.В. Луця, В.К. Мамутова, О.О. Михальченка, В.С. Мілаш, Я.В. Петру-

ненко, О.П. Подцерковного, В.С. Щербини, О.Л. Юдіцького, Н.Я. Якимчук та ін. Слід відзначити В.М. Пашкова, який уперше у вітчизняній юридичній науці здійснив відхід від абстрактного дослідження закупівель і предметно дослідив особливості державних закупівель медичних послуг, форми реалізації державних замовлень [2, с.20].

На сучасному етапі господарсько-правове забезпечення державних закупівель містить ряд недоліків, основними серед яких є такі: 1) недостатньо розвинуте спеціальне регулювання за сферами соціально-економічних відносин; 2) шкідливе з погляду захисту національних економічних інтересів запровадження у Законі України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. в односторонньому та необумовленому міжнародними зобов'язаннями порядку принципу абсолютної рівної участі вітчизняних та іноземних поставальників у конкурсних торгах; 3) не застосовуються заходи непрямої економічної підтримки суб'єктів господарювання, хоча провідні держави світу активно використовують протекціоністські можливості механізму закупівель; 4) не забезпечено своєчасне та ефективне задоволення публічних потреб у товарах, роботах і послугах для виконання поточних завдань у соціальній сфері, немає налагодженої взаємодії між централізованою та децентралізованою системами закупівель; 5) планування, як один із основних елементів будь-якої системи закупівель, містить прогалини у нормативному регулюванні, має поверховий, без належної деталізації характер; 6) не створено стабільної та відкритої системи замовників, не впроваджено стратегічне управління системою закупівель і довгострокове планування, поза увагою залишаються базові вимоги щодо врахування соціально-економічних потреб замовників, для забезпечення яких закупівлі проводяться; 7) до участі в конкурсних торгах допускаються суб'єкти господарювання, які нездатні задовольнити потреби замовника, недобросовісні учасники,

які завідомо не відповідають вимогам, встановленим у конкурсній або кваліфікаційній документації, та подають пропозиції з метою зриву закупівель чи досягнення іншої протиправної мети; 8) нерівномірний розподіл матеріальних благ між суб'єктами господарювання, незабезпеченість державними фінансами малих і середніх підприємств, монополізація ринків закупівель; 9) зменшення кількості на ринку та зниження економічної активності малих суб'єктів господарювання протягом останніх років.

Незважаючи на те, що ці проблеми не є новими (окремі з них існують щонайменше два роки), їх розв'язання перебуває поза увагою законодавця, хоча загальна активність у прийнятті актів правового регулювання закупівель зростає й наслідками «прискореної правотворчості» стають суперечності та прогалини в нормативних приписах. На думку фахівців, іноземних інвесторів непокоять не наші закони самі по собі, а нестабільність законодавства, необгрунтована відміна і порушення владою деяких законів [3, с.60]. Зпоміж 18 актів внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. тільки закріплення обов'язку для замовників оприлюднювати річний план закупівель та зміни до нього в мережі інтернет, якщо не брати до уваги способів його розміщення, можна оцінити як позитивне перетворення. Звичайно, такий шлях розвитку правового регулювання господарських відносин є хибним, оскільки не забезпечується послідовне виправлення недоліків законодавства. Через це залишаються відкритими питання усунення недоліків порядку організації та проведення процедур закупівель і створення конкурентного середовища, що зведе нанівець суспільно-корисний ефект від запровадження більш складних правових засобів, адже з переважною кількістю цих проблем, наприклад, плануванням закупівель, проведенням кваліфікаційного відбору та оцінки пропозицій конкурсних торгів, сторо-

ни будуть стикатися під час здійснення усіх видів закупівель. Тобто без задоволення поточних і першочергових потреб галузі, закріплення нових організаційних чи договірних елементів є передчасним.

До причин формування визначених вище ознак господарсько-правової політики варто віднести такі тенденції: 1) нестабільність у правовому регулюванні відносин у сфері економіки, часто мають місце ситуації, коли замість виваженого прийняття доведеного нормативного акта у першій редакції, з поспіхом встановлюється правило поведінки, що містить суперечності, потребує доопрацювання та господарська реалізація якого є неможливою без внесення відповідних законодавчих змін; 2) хаотичне і несистемне, без належних обгрунтувань і прогностичних оцінок запозичення досвіду ЄС, Російської Федерації та інших держав у питаннях нормативного регулювання господарських відносин закупівель; 3) нові конструкції правових засобів, що запроваджуються переважно з поспіхом і без відповідних прогностичних оцінок, є складними з погляду правозастосування, містять ризики корупційних зловживань; 4) при розробці засобів державного регулювання ринку закупівель переважають незаконні приватні інтереси і, як результат, відбувається цілеспрямоване обмеження конкуренції у відносинах, зменшується кількість проведених конкурсних процедур та учасників, які беруть у них участь, звужується сфера дії законодавства про закупівлі.

Г.В.Ф. Гегель писав, що «розуміння свободи як відсутності обмежень є результатом відсутності культури мислення» [4, с.80]. Все ж таки таке примітивне розуміння свободи, навіть всупереч ст.9 Конституції України та ст.5 ГК України, в умовах ринкової економіки дає про себе знати як при виробленні і закріпленні в законах економічної політики, так і в господарській практиці [3, с.60]. У цій площині слід акцентувати увагу на ще одній перешкоді при конструюванні правових засобів держав-

ного регулювання господарських відносин, стосовно чого Д.В. Задихайло зазначає: «Чинне законодавство щодо діяльності держави, як видається, охоплює не весь цикл «технологій» державної управлінської діяльності, а фактично акцентовано саме на реалізаційному аспекті політики держави... процес аналітично-оціночної діяльності, формування цілей та самого алгоритму вказаного впливу, що утворює обов'язкову, необхідну і визначальну ланку в «технології» управлінської діяльності держави, значною мірою представлений прогалиною конституційно-правового регулювання, яка на рівні поточного законодавства хоча і компенсується, але суперечливо і фрагментарно» [5, с.128–129].

Не применшуючи господарсько-правове значення всіх правових засобів державних закупівель, варто окремо зупинитися на двох групах засобів, що визначають сферу дії законодавства та зміст принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, які останнім часом часто є предметом законодавчих перетворень. Вони належать до правил конкуренції у закупівлях і є тими елементами, які в жодному разі не можуть бути обмежені.

Характерною рисою закупівель є їх реальна відкритість і прозорість для громадянського суспільства. У ст.10 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. закріплений порядок оприлюднення, види та джерела інформації, в яких відомості про закупівлі підлягають розміщенню. Конкретність та однозначність цих нормативних приписів є гарантією здійснення ефективного регулятивного впливу на господарські відносини, а від змісту правового забезпечення реалізації принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель залежить не тільки поінформованість громадянського суспільства щодо питань використання державних коштів, а також кількісний і якісний аспекти участі в конкурсних торгах суб'єктів господарювання, розвиток конкуренції у відносинах, запобігання корупційним зловживанням і

закупівлям предмета, який не належить до реально існуючих потреб замовників.

Такою, що обмежує практичну реалізацію принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, є норма ст.39-1 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., в якій зазначено, що оголошення про проведення процедури електронного реверсивного аукціону підлягає оприлюдненню лише на веб-сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – МЕРТУ), а на розміщення публікації у Віснику державних закупівель вказівка відсутня. Наприклад, згідно з Директивою 2004/18/ЄС, опублікуванню в Офіційному журналі ЄС підлягають усі оголошення про проведення закупівель, а в окремих випадках попередні оголошення.

У ситуації, коли не гарантовано режим законності у сфері закупівель, очевидним є бажання учасників корупційних і антиконкурентних правопорушень приховувати факти нераціональних і неефективних витрат насамперед бюджетних коштів, принаймні, від громадянського суспільства. У зв'язку з тим, що звертається увага на відсутність прозорого механізму надання державної допомоги суб'єктам господарювання [6, с.1], однією з переваг державних закупівель, у порівнянні з іншими засобами задоволення суспільних потреб у товарах, роботах і послугах, є імперативно закріплений у спеціальному законодавстві принцип відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель. Тому необхідно за допомогою господарсько-правових засобів створити додаткові гарантії збереження чинної моделі оприлюднення інформації про закупівлі, що міститимуть заходи з запобігання скороченню видів джерел інформації та способів її оприлюднення, оскільки саме ці нормативні приписи забезпечують функціонування об'єктивного і доступного для більшості учасників відносин у сфері господарювання інформаційного джерела про придбання товарів, робіт і послуг за рахунок державних коштів.

У цьому контексті приховану небезпеку містять зміни до Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., які були внесені Законом України № 5044-VI від 04.07.2012 р., та стосуються перегляду ч.1 ст.10 цього Закону. На перший погляд ці зміни можуть здатися черговим абсурдом, на що до речі під час розгляду законопроекту вказували управління Верховної Ради України, але, застосувавши формально-юридичний і порівняльно-правовий методи, встановлено, що такі зміни є необхідною передумовою для оперативного обмеження відкритості закупівель у майбутньому. Так, у першій редакції ч.1 ст.10 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р, була такого змісту: «Замовник безоплатно оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу в порядку, встановленому цим Законом, інформацію про закупівлю, а саме:» і далі розміщувався перелік випадків і способів оприлюднення інформації про закупівлю. В теперішній редакції ця норма має такий вигляд: «Замовник для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу (що здійснюється безоплатно) у порядку, встановленому цим Законом, надає таку інформацію про закупівлю». Тобто якщо у першому випадку поряд із конкретними підставами оприлюднення закріплена додаткова загальна вимога про необхідність опублікування інформації про закупівлю у кожному випадку її здійснення, то в другому такої загальної вимоги немає і оприлюднюватися повинні відомості згідно з переліком випадків і способів їх розміщення.

Іншим негативним аспектом господарсько-правової політики у сфері закупівель є стійка тенденція до розширення переліку підстав, що закріплені в ч.3 і 4 ст.2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., за наявності яких на певні групи правовідносин цей Закон або не поширюється, або запроваджується особливий порядок його застосування. Хоча право і є універсальним регулятором, але не універсальною констан-

тою [7, с.63], при створенні і розвитку права необхідно враховувати як один із чинників – ідеї розумного впливу на соціальні процеси [8, с.303]. Тому ці порядки не повинні передбачати розширення підстав проведення процедури закупівлі в одного учасника чи будь-якого іншого обмеження конкуренції, а також звуження вимог до інформаційної відкритості та прозорості.

Предметом цих перетворень є виключення комплексів правовідносин з-під загальної сфери розповсюдження законодавства про закупівлі, мотивами чого є прагнення обмежити чи усунути інформаційну відкритість і конкурсну форму відбору виконавців державних контрактів, а отже, нерационально і неефективно використовувати державні кошти. Будь-які інші аргументи не мають достатніх економічних підстав для того, щоб бути прийнятими до уваги, наприклад, згідно з офіційними поясненнями [9, с.4] Закон України № 3681-VI від 08.07.2011 р. був направлений на спрощення порядку здійснення закупівель вітчизняними підприємствами промисловості, що мало підвищити їх конкурентоздатність. Як результат, на сьогодні придбання товарів, робіт і послуг поза системою закупівель здійснюють уже не тільки підприємства промисловості, хоча в самому тексті закону про них навіть не йшлося, а всі підприємства державної та комунальної власності як комерційні, так і некомерційні, як унітарні, так і корпоративні, в яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 %. До речі, законодавство про державні закупівлі Російської Федерації, Казахстану та Болгарії [10, с.33–42] поширюється як на комерційні, так і некомерційні підприємства, а ЄС – тільки на некомерційні [11]. Тому терміново слід передбачити в ГК України спеціальні гарантії захисту засад законодавства про закупівлі, а саме: конкурентних принципів, моделі оприлюднення інформації та сфери розповсюдження нормативних приписів. Як зауважує В.К. Мамутов, необхідно вдосконалювати і

поступово збагачувати прийнятті кодекси новими нормами, що могли б підвищити ефективність правового забезпечення економіки, а не руйнувати вже створені стрижневі системоутворюючі законодавчі акти [3, с.65].

У результаті прийняття протягом двох останніх років 15 законів України, кожним з яких було внесено зміни до ч.3 або 4 ст.2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., склалася така ситуація: якщо в першій редакції цього Закону в ч.3 та 4 ст.2 було закріплено по 5 та 10 випадків, то на сучасному етапі кількість перших – 32, других – 24. При цьому більшість таких винятків містить по кілька підстав. Також підстави застосування процедури електронного реверсивного аукціону мають характер винятку з загальної сфери дії законодавства про закупівлі [12, с.90–92]. Для прикладу, у Директиві 2004/18/ЄС закріплено 8 винятків для класичного і 10 – для комунального секторів закупівель. Встановлення винятків із загальної сфери застосування законодавства повинно бути мінімальним, оскільки такі зміни призводять до зменшення економічної ефективності процедур закупівель, додаткових витрат державних коштів, збільшення можливостей для корупційних зловживань, зниження рівня конкуренції між постачальниками, тінізації використання публічних фінансів і проведених господарських операцій. Звуження сфери розповсюдження законодавства, що нами було віднесено до правил конкуренції у державних закупівлях, суперечить не тільки завданням регулятивного впливу та принципам Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., а також нормативним приписам ст.42 Конституції України та ст.5 ГК України в аспекті забезпечення конкуренції у підприємницькій діяльності. За умови збереження поточних якості та динаміки правових перетворень, у середньостроковій перспективі Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. набуде рис більшою мірою декла-

ративного документа, сферою прямого застосування якого буде вузьке коло правовідносин.

Надання підприємствам права не проводити закупівлі за рахунок власних коштів тягне за собою, по-перше, загальні негативні наслідки, що в цілому аналогічні тим, які мають місце при закріпленні винятків та обмеженні сфери дії законодавства про закупівлі. По-друге, спеціальні негативні наслідки, що зумовлені виключенням найбільшої групи з системи державних коштів, за рахунок яких є обов'язковим проведення конкурсних торгів в Україні, передбачають зменшення обсягу ринку закупівель як у суб'єктному, так і фінансовому аспектах, зниження ефективності закупівель як засобу регулюючого впливу держави на відносини у сфері господарювання. Крім цього, у державному та комунальному секторах власні кошти закладів охорони здоров'я, суб'єктів, що надають соціальні послуги, та інших господарських організацій, які діють у формі некомерційних суб'єктів господарювання, будуть використовуватися без проведення процедур закупівель, хоча для не господарюючих суб'єктів правила залишаються незмінними. Враховуючи тенденції розвитку господарських організацій державної та комунальної форм власності в Україні [1, с.9], положення Програми економічних реформ [12, с.128], які передбачають перехід від бюджетного фінансування сфери охорони здоров'я на кошторисній основі до системи контрактних відносин, а отже, перетворення більшої частини негосподарюючих суб'єктів публічного права на суб'єктів господарювання, на цій підставі сфера дії законодавства про закупівлі очікувано буде звужуватися й у майбутньому. В.М. Пашков справедливо наголошує, що в Україні державна політика щодо регулювання галузі охорони здоров'я є суперечливою та непослідовною [13, с.64].

Таким чином, господарсько-правове регулювання державних закупівель в Україні є незбалансованим, не забезпечується пропорційне гарантування комплексу публічних і

приватних інтересів. У цьому контексті закономірно виникають два запитання: 1) чому така тенденція у розвитку інституту державних закупівель є домінуючою? 2) якими є перспективи розвитку цього сегмента господарсько-правового регулювання?

По-перше, незважаючи на практичну актуальність помітна недооцінка проблематики державних закупівель з боку вчених-юристів, переважно її опрацювання обмежується журналістськими розслідуваннями та розвідками юристів-практиків. Правознавці доречно зазначають, що «юридична практика знаходиться під великим впливом політичної боротьби, конкретних подій. Очевидним є те, що соціальна ситуація вимагає зваженої і всебічної оцінки, прийняття блоку рішень, які різняться високим ступенем узгодженості. Тому актуальним є створення наукових концепцій, пошук шляхів їх впливу на свідомість законодавців... органічне поєднання теорії і законотворчості, перетворення останньої у правотворчій процес» [14, с.24]. У цьому контексті об'єктивним є попит саме на господарсько-правові дослідження, адже тільки в рамках методології господарського права видається можливим збалансоване поєднання засобів державного впливу на економіку. Як наголошує Д.В. Задихайло, масштаб завдань робить науку господарського права інноваційною лабораторією зі створення нових засобів та механізмів правового регулювання, компонування їх у новому складі, розширення та поглиблення сфери господарсько-правового регулювання [15, с.178], а низка вітчизняних і зарубіжних юристів звертають увагу на значний розвиток науки господарського права у суверенній Україні [16, с.4].

По-друге, незважаючи на те, що згідно зі ст.8 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. однією з основних функцій МЕРТУ є розробка та затвердження Стратегії розвитку системи державних закупівель, така стратегія затверджена не була. На часі стало б затвердження Концепції

розвитку системи господарсько-правового забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я, основні положення якої викладені в окремих монографічних виданнях [12, с.211–306]. Обміркувавши такі факти, як 1) тривале існування основних проблем правового забезпечення закупівель, 2) розробленість нескладних у правотворчому та правореалізаційному аспектах засобів, які спрямовані на їх усунення, можна дійти до висновку, що у законодавця відсутня політико-правова воля на проведення цих господарсько-правових перетворень. В основі такої поведінки можуть бути такі незаконні інтереси, як 1) за забезпечення нераціонального та неефективного використання державних коштів, 2) прагнення дискредитувати ключові публічно-правові засади закупівель, 3) ігнорування «другорядних» проблем правового регулювання.

По-третє, хоча основним сенсом закупівель є більш-менш збалансоване гарантування комплексу законних публічних і приватних інтересів, система чинних правових засобів створює лише мінімальні гарантії захисту цих груп інтересів. Це стосується і розширення свободи сторін при укладанні господарських договорів про закупівлю, і зловживання правом проводити процедуру закупівлі в одного учасника тощо. Проте замість здійснення регулювання в інших, демократичних формах, держава посилює контролюючі повноваження МЕРТУ у сфері закупівель: запроваджено моніторинг закупівель і Законом України № 5044-VI від 04.07.2012 р. надано МЕРТУ право у разі виявлення порушень законодавства у сфері державних закупівель під час здійснення моніторингу надавати в порядку, визначеному законодавством, висновки з рекомендаціями щодо усунення та недопущення таких порушень, про що одночасно повідомляти орган оскарження. Аналогічний рівень господарсько-правового забезпечення має місце під час практичного застосування й інших засобів державного регулювання економіки, наприклад, надання підприємствам прямої бюджетної підтримки та

податкових пільг, податкової політики у цілому, а також проведення приватизації.

Для прикладу, слід узяти такий публічний інтерес, як «створення конкурентного середовища на ринку державних закупівель та розвиток добросовісної конкуренції, збільшення кількості проведених конкурсних процедур та учасників, які беруть у них участь». Загальновідомо, що конкурсна форма відбору поставальників дозволяє замовникам купувати товари, роботи і послуг на максимально вигідних з погляду співвідношення ціни та якості умовах. Навіть великі підприємства приватного права все частіше організують і проводять відкриті конкурси. Тобто, реалізація господарсько-правової політики, що цілеспрямовано призводить до обмеження цього публічного інтересу, свідчить про зацікавленість держави у збитковому перерозподілі державних коштів. Економічне обґрунтування, на зразок «етапи проведення процедур закупівель є тривалими в часі та спеціальний порядок їх проведення повинен бути обов'язково дотриманий, внаслідок чого потреби замовників не завжди можуть бути задоволені вчасно», що є справедливим, із застереженнями, лише щодо комерційних підприємств, виглядає недостатнім, оскільки ці специфічні риси можуть бути усунені належним чином організованим управлінням резервними запасами товарів, прогнозуванням і плануванням, переходом до стратегічного планування. Зокрема, С.А. Бордунова позитивно оцінює перспективи запровадження в Російській Федерації федеральної контрактної системи, особливістю якої буде довгострокове планування державних і муніципальних потреб [17, с. 18].

Оскільки зміст господарсько-правового регулювання дзеркально відображає підходи держави до управління економікою, така якість державної правової політики призводить до негативних економічних наслідків: якщо в кризових умовах допустимим є тимчасове обмеження приватних інтересів на користь публічних для досягнення суспільно-

корисних цілей [12, с.184, 298–299], то на сучасному етапі у сфері закупівель симптоматично не забезпечуються не тільки приватні, але й публічні інтереси, відсутня навіть програма середньострокового розвитку. Ці ознаки господарсько-правової політики у царині державних закупівель свідчать про її безперспективність, адже не виконується одне з головних завдань механізму право реалізації – «надання юридичної форми процесу поєднання інтересів і цілей, забезпечення їх спільності» [14, с.25]. З даного приводу В.М. Геєць пише: «У державному управлінні України переважає циклічна тактика з українським низьким часовим горизонтом. Нині в країні всі економічні параметри і результати державної політики оцінюються головним чином порівняно з аналогічним моментом попереднього року («від урожаю до врожаю»). Через цю особливість державної стратегії Україна за роки незалежності перетворилася на країну малих справ» [18, с.347]. На відсутність основної національної економічної стратегії, що мала би максимально узгоджений соціальний характер, звертає увагу й Д.В. Задихайло [19, с.129].

Таким чином, за умови збереження існуючих тенденцій прогнозованим є подальше планомірне обмеження публічних інтересів у сфері закупівель, що матиме результатом або перетворення потужного за господарсько-правовою природою та універсального за сферами здійснення засобу державного регулювання економіки на регулятор, що буде нездатний виконати свою основну функцію, або повна ліквідація конкурентних засад, принаймні, на таких основних ринках охорони здоров'я, капітального будівництва, паливно-енергетичної продукції, продовольчих товарів, житлово-комунальних послуг. З цього погляду позитивний вплив матиме ратифікація Угоди про Зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, оскільки усунення недоліків у правовому забезпеченні закупівель на принципах конкуренції та прозорості є тотожним завданню узгодження національного законо-

давства з правом ЄС. Проведений аналіз переконливо свідчить про безперспективність розвитку інституту державних закупівель в Україні на сучасному етапі, що є індикатором системних проблем у здійсненні господарсько-правової політики в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Синенко О. І. Державний сектор економіки: підходи та пропозиції щодо формування / О. І. Синенко, С. Л. Кучер // Наукові дослідження. – 2010. – № 3. – С. 9–10.
2. Пашков В. М. Проблеми господарсько-правового забезпечення відносин в сфері охорони здоров'я : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / В. М. Пашков. – Х., 2010. – 37 с.
3. Мамутов В. К. О сочетании государственного регулирования и рыночной саморегуляции / В. К. Мамутов // Экономика Украины. – 2006. – № 1. – С. 59–65.
4. Гегель Г. В. Ф. Философия права / Г. В. Ф. Гегель. – М. : Мысль, 1990. – 524 с.
5. Задихайло Д. В. Економічна та господарсько-правова політика держави: співвідношення та законодавче забезпечення / Д. В. Задихайло // Вісник Академії правових наук України. – 2012. – № 1 (68). – С. 127–137.
6. Некрасова Т. В. Правове регулювання надання державної допомоги суб'єктам господарювання : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Т. В. Некрасова. – Д., 2009. – 18 с.
7. Котенко О. А. Право як явище соціальної дійсності / О. А. Котенко // Часопис Київськ. ун-ту права. – 2011. – № 3. – С. 62–64.
8. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / за ред.: О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
9. Пошелюжная К. Госзакупки под прицелом / К. Пошелюжная // Юридическая практика. – 2011. – № 23. – С. 4, 7.
10. Зубар В. Держзакупівлі в Росії, Білорусії, Казахстані і Україні: порівняльний аналіз правового регулювання / В. Зубар // Редукціон. – 2010. – № 7. – С. 33–42.
11. Державні закупівлі [Електронний ресурс]: Звіт про підтримку діалогу щодо укладення Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС : матеріали для розгляду 1 / укл.: С. Косгроув, Ю. Музика, С. Нерпій, М. Хейліер // Фонд стратегічних програм. – 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ctaeconomic.com.
12. Олефір А. О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти : монографія / А. О. Олефір. – Х. : Юрайт, 2012. – 456 с.
13. Пашков В. М. Проблеми державного регулювання правовідносин у галузі охорони здоров'я / В. М. Пашков // Український медичний часопис. – 2005. – № 5. – С. 64–67.
14. Сазонов Б. И. Социальные, организационные и правовые основы механизма действия Закона / Б. И. Сазонов // Государство и право. – 1993. – № 1. – С. 23–32.
15. Задихайло Д. В. Кодифікація інноваційного законодавства: окремі концептуально-правові підходи / Д. В. Задихайло // Вісник Академії правових наук України. – 2010. – № 4 (63). – С. 177–185.
16. Мамутов В. К. Загальні проблеми науки господарського права на стику ХХ та ХХІ століть / В. К. Мамутов // Право України. – 2010. – № 8. – С. 4–11.
17. Бордунова С. А. Правовое регулирование государственных и муниципальных заказов по законодательству Российской Федерации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / С. А. Бордунова. – М., 2011. – 26 с.
18. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь / за заг. ред.: В. М. Гейця та ін. – К. : НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с.

19. Задихайло Д. В. Стратегія держави в системі законодавчого регулювання економічних відносин / Д. В. Задихайло // Вісник Академії правових наук України. – 2006. № 1 (44). – С. 129–138.

Олефір А. О. Безперспективність розвитку інституту державних закупівель як перша якість сучасної господарсько-правової політики / Олефір А. О. // Форум права. – 2012. – № 3. – С. 491–499 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-3/12oaogpp.pdf>

Проведено дослідження стану господарсько-правового забезпечення закупівель в Україні, визначено основні недоліки правової форми та тенденції реалізації державної економічної політики стосовно регулювання цієї сфери. На підставі конкретних прикладів доведено безперспективність розвитку інституту державних закупівель на сучасному етапі в рамках чинних політико-правових і соціально-економічних факторів державотворення.

Олефир А.А. Бесперспективность развития института государственных закупок как первое качество современной хозяйственно-правовой политики

Проведено исследование состояния хозяйственно-правового обеспечения закупок в Украине, определены основные недостатки правовой формы и тенденции реализации государственной экономической политики относительно регулирования этой сферы. На основании конкретных примеров доказана бесперспективность развития института государственных закупок на современном этапе в рамках действующих политико-правовых и социально-экономических факторов государственного строительства.

Olefir A.A. The Lack of Any Prospect in Regulating Public Procurement as the First Feature of Modern Economy-Legal Policy

In this article was made research of the current economy-legal insuring of public purchases in Ukraine, were marked main shortcomings of legal form and trends of state economy policy conformably to the regulating of this sphere. According to the particular examples was proved hopelessness in developing of public procurement legal institute in the frame of existing political and legal, social and economical factors of state building.

ФОРУМ ПРАВА